

เล่าเรื่องเมืองล้านนาเหนือสุดในสยาม (เจียงฮาย)

การเกษตรปลอดภัย “แบบฉบับ อี๊ด...อี๊ด”

ถอดบทเรียนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ศพก.หลัก อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย

สำนักงานเกษตรอำเภอเทิง

กรมส่งเสริมการเกษตร

เมษายน ๒๕๖๓

การถอดบทเรียนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปี พ.ศ. ๒๕๖๓
ศพก.หลัก อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย (เกษตรกรต้นแบบ “แบบฉบับ อ้อด...อ้อด”)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก. หลัก)
อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

๑. ประวัติความเป็นมา

๑.๑ เกษตรกรต้นแบบ “แบบฉบับ อ้อด...อ้อด”

นายอ้อด แสงแก้ว เกิดวันที่ ๙ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๙๙ ตั้งแต่จำความได้ก็เห็นแต่การทำนาและทำกับครอบครัวมาโดยตลอด จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ อายุได้ ๑๕ ปี เริ่มทำการเกษตรเป็นของตนเองพบปัญหาหลายด้าน จึงได้เดินทางออกไปทำงานที่ประเทศสิงคโปร์ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ การมุ่งมั่นไปทำงานต่างประเทศก็เหมือนได้ไปเปิดโลกทัศน์ใหม่ มองสิ่งรอบตัวที่มีความแปลกตาและประหลาดใจในประเทศนั้น สิ่งที่เป็นที่แน่ชัดโดนใจในการพัฒนาประเทศแบบของชาวไทยในประเทศสิงคโปร์ คือ ประเทศสิงคโปร์มีการนำน้ำทิ้งของแต่ละบ้านเรือนมารวมกันเพื่อนำไปทำปุ๋ยหมัก “อ้อ...ปุ๋ยหมักและระบบการใช้น้ำ...นี่เอง” ณ ห้วงเวลานั้นจึงมีแนวคิดว่าจะนำไปประยุกต์ใช้กับการทำเกษตรบ้านตนเอง และการตัดสินใจกลับบ้านเกิดของตนที่ประเทศไทยจึงเริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๓๐ หนุ่มน้อยไฟแรง “นายอ้อด แสงแก้ว” ได้เดินทางกลับบ้านเกิดโดยมีเงินทุนจำนวนหนึ่งที่น่ามาลงทุนทำกิจการโรงอิฐและซื้อรถบรรทุก แต่ด้วยการเริ่มทำธุรกิจที่ไม่มีประสบการณ์และเงินทุนสำรองที่มากพอ ส่งผลทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จชีวิตคนตั้งใจทำงานอย่างหนุ่มน้อยไฟแรง “นายอ้อด แสงแก้ว” จึงต้องออกเดินทางอีกครั้ง โดยครั้งนี้เดินทางไปทำงานที่กรุงเทพฯ ในตอนนั้นมีหนี้สินอยู่ประมาณ ๒๖๐,๐๐๐ บาท ทำงานแบบที่ว่าหาเช้ากินค่ำ เมื่ออยู่คนเดียวก็ย้อนนึกคิดถึงตอนไปทำงานที่ประเทศสิงคโปร์ นึกขึ้นได้ว่าการนำน้ำเสียสามารถทำเป็นปุ๋ยหมักได้ จึงคิดว่าจะทำในสิ่งที่ตนได้คิดไว้ตั้งแต่ที่ทำงานอยู่ต่างประเทศ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ หนุ่มน้อยไฟแรง “นายอ้อด แสงแก้ว” เดินทางกลับบ้านเกิดอีกครั้ง แต่ครั้งนี้เป็นการกลับมาบ้านด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจตามปณิธานในการทำการเกษตร “แบบฉบับ อ้อด...อ้อด” เริ่มแล้ว...ปรับปรุงโครงสร้างพื้นที่นาที่พ่อและแม่ได้มอบไว้ให้แต่ก็ยังทำนาแบบเกษตรกรปกติทั่วไป โดยมีต้นทุนการผลิตสูงเมื่อเทียบกับรายรับที่ได้ “นายอ้อด แสงแก้ว” พบว่าในการทำนาแบบเกษตรกรทั่วไป ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นทุกปีเพราะมีการใส่ปุ๋ยเพิ่มทุกปีและดินมีความแข็งขึ้นทุกปี “ยิ่งทำ ยิ่งจน” จึงมีแนวคิด

“น้ำเสียก็สามารถเป็นปุ๋ยได้” การค้นคว้าหาความรู้และวิธีการจึงกระจ่างขึ้น ได้เริ่มหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดินโดยมุ่งหน้าเดินทางสอบถามหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานพัฒนาที่ดิน เล็งเห็นความสำคัญของการปรับปรุงดินและผลจากการที่ได้ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐนี้เอง ก็ได้รับการคัดเลือกให้เป็น “หมอดินอาสาประจำตำบลของกรมพัฒนาที่ดิน” ได้ความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การทำปุ๋ยหมัก การใช้ปุ๋ยพืชสด การไถกลบ การวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน ฯลฯ ในปีดังกล่าวได้เริ่มทำเกษตรอินทรีย์ครั้งแรกโดยทำนาจำนวน ๕ ไร่ นำโดโลไมท์ ปุ๋ยหมัก ใส่พื้นที่นาเพื่อปรับปรุงบำรุงดินดิน ต้นข้าวมีการเจริญเติบโตดี แต่การทำเกษตรแบบอินทรีย์ก็ยังมีปัญหา เรื่อง ศัตรูพืชเข้าทำลายทั้งโรคพืชและแมลง ทำให้ภรรยาไม่เข้าใจกัน แต่ด้วยความมุ่งมั่นของตนก็ยืนยันที่จะทำเกษตรอินทรีย์ต่อไป การทำนาแบบอินทรีย์จึงดำเนินการผ่านไป ๒ ปี เอ๊ะ...รู้สึกมีความสุขชีวิตและความเป็นอยู่ดีขึ้น “ทำให้ภรรยายอมรับการทำเกษตรแบบอินทรีย์และช่วยกันหันมาทำเกษตรแบบอินทรีย์ด้วยกัน” ในตอนนั้นคิดว่าถ้าเรามีแนวร่วมกลุ่มคนที่มีแนวคิดและความตั้งใจ ทำการเกษตรอินทรีย์แบบเดียวกันมากขึ้น ผลผลิตก็จะมากขึ้นสามารถหาตลาดได้ ขณะนั้นมีโครงการเกษตรอินทรีย์จากภาครัฐให้ตั้งกลุ่มๆ ละ ๒๕ คน กลุ่มได้รับปัจจัยการผลิตในการสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ แต่ในปีนั้นราคาข้าวทั่วไปที่ขายตามตลาดสูงกว่าราคาผลผลิตข้าวอินทรีย์ของสมาชิก สมาชิกไม่ได้ขายผลผลิตข้าวอินทรีย์ในโครงการ ล้ม...แล้ว...เรา กลุ่มเกษตรอินทรีย์ก็เลยหลุดจากโครงการเหลือแต่ตนเพียงคนเดียว

จากนั้นปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ไปเข้าร่วมอบรมกับ ดร.อนุวัฒน์ เพ็งอัน มุ่งมั่นศึกษาหาข้อมูลความรู้ ได้เริ่มรวมกลุ่มเกษตรอินทรีย์กันอีกครั้ง แต่ครั้งนี้เป็นการรวมกลุ่มเกษตรอินทรีย์ครั้งใหญ่ จำนวนเกษตรกร ๑๓๒ คน และตามแบบฉบับเดิมเวลาผ่านพ้นไป ๑ ปี เหลือเพียง ๑๔ คน สุดท้ายเกาะกลุ่มกันแบบฉบับ อ้อด...อ้อด ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เหลือเพียง ๑๐ คน การทำการเกษตรอินทรีย์ แบบฉบับ อ้อด...อ้อด จากความรัก รู้ สามัคคีของสมาชิก กลุ่มที่เหลือจึงจุดประกายแสงสว่างขึ้น พี่น้องเกษตรกรผู้ร่วมปณิธานทั้ง ๑๐ คน ก็ได้มีการร่วมกันทำข้าวอินทรีย์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปด้วยกันอย่างสม่ำเสมอ ปัจจุบันทั้งหมดก็ได้แนะนำชักชวนให้เกษตรกรรอบข้างหันมาทำเกษตรแบบอินทรีย์ เพื่อให้ทุกคน “ได้รับประทานอาหารที่ปลอดภัย มีสุขภาพที่ดีส่งผลให้มีความสุข”

๑.๒ ศพก.หลัก ต้นแบบ อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ในปีพ.ศ. ๒๕๕๘ กรมส่งเสริมการเกษตรโดยสำนักงานเกษตรอำเภอเทิง ได้เล็งเห็นว่ากลุ่มข้าวอินทรีย์จังหวัดลำปาง อำเภอเทิง นำโดยมีนายอ้อด แสงแก้ว เป็นประธานกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง และสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้กิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติจริงในพื้นที่ จึงคัดเลือกและจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก) ที่ผลิตข้าวอินทรีย์ ประจำอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ตามนโยบายคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรโดยเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร พัฒนาและแก้ไขปัญหาการเกษตรของชุมชน รวมทั้งเป็นกลไกเชื่อมโยงกับหน่วยงานรัฐและเป็นที่พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเกษตรกรในชุมชน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตั้งอยู่ที่บ้านด้อมใต้ หมู่ ๙ ตำบลงิ้ว อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มีองค์ความรู้หลัก คือ การผลิตข้าวอินทรีย์และการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. แรงจูงใจในการดำเนินการทำเกษตรปลอดภัย

ด้วยความตั้งใจและมุ่งมั่น ใจรักในการทำเกษตรอินทรีย์ของ “นายอ๊อด แสงแก้ว แบบฉบับ อ๊อด...อ๊อด” ต้นทุนการผลิตในการใช้สารเคมี มีต้นทุนที่สูงกว่าการทำเกษตรแบบอินทรีย์ ทำให้คิดว่าการทำเกษตรแบบใช้สารเคมี “ยิ่งทำ ยิ่งจน” จึงนี้ยกย่องถึงโลกทัศน์ของประเทศสิงคโปร์ที่เล็งเห็นความสำคัญของระบบนิเวศ โดยรักษาความหลากหลายของศัตรูธรรมชาติและสิ่งมีชีวิตอื่นของห่วงโซ่อาหารตามระบบนิเวศในนาข้าว ความรักในสิ่งที่เป็นธรรมชาติ **มนุษย์ทุกคนต้องการความปลอดภัยด้านอาหาร** บริโภคอาหารที่ปลอดภัยจากสารเคมี ยาฆ่าหญ้า ฆ่าแมลง เพื่อสุขภาพที่แข็งแรงขึ้นและผู้ผลิตต้องผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ จึงจะมีตลาดรับซื้อที่แน่นอน ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจบันดาลให้ได้ทำการรวมกลุ่มกับเกษตรกรผู้สนใจปลูกข้าวอินทรีย์ และได้ขายข้าวเปลือกอินทรีย์ให้กับบริษัท เดอะสุขุขะเฮ้าส์ (ไทยแลนด์) จำกัด และบริษัท เดอะสุขุขะเฮ้าส์ (ไทยแลนด์) จำกัด ก็สนับสนุนให้ราคาขายสูงกว่าที่อื่น การผลิตข้าวอินทรีย์ “แบบฉบับ อ๊อด...อ๊อด” ที่ไม่ธรรมดาที่เกิดขึ้นในรูปแบบการผลิตข้าวอินทรีย์ที่ครบวงจร

๓. วิธีการดำเนินงาน

- ๓.๑ ศึกษาหาความรู้และไปศึกษาดูงานที่เกี่ยวกับการผลิตข้าวอินทรีย์ และการลดต้นทุนการผลิตข้าว
- ๓.๒ วางแผนการผลิตข้าวอินทรีย์ โดยปรับเปลี่ยนพื้นที่ จำนวน ๓๘ ไร่ เป็นนาแค่ ๔ แปลง **ปรับเปลี่ยนคันนาเดิมที่เล็กๆ แบบขั้นบันได เป็น “นาคันนาหลวง” (คันนาที่มีขนาดใหญ่)** เพื่อปลูกไม้ผลไม่ยืนต้น เป็นแนวกันชน
- ๓.๓ ลงมือปฏิบัติในการผลิตข้าวแบบอินทรีย์
 - เตรียมแปลง โดยการไถกลบตอซังข้าวเพื่อลดการเผา ปลูกปุ๋ยพืชสด ใส่ปุ๋ยหมัก พ่นน้ำหมักชีวภาพ
 - เตรียมเมล็ดพันธุ์ ทำการคัดเมล็ดพันธุ์เอง และแช่เมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มาก่อนปลูก
 - เตรียมแหล่งน้ำ มีสระน้ำ ๗ บ่อ รวมเนื้อที่ประมาณ ๓ ไร่ ทำเป็นบ่อพักกรองน้ำโดยปลูกแห่นแดง ผักตบชวา ผักกระเฉด บัว ฯลฯ เพื่อช่วยกรองน้ำเสีย สารพิษ ก่อนปล่อยน้ำเข้านาข้าว
 - การปลูก ปลูกแบบนาดำ โดยใช้แรงงานคน
 - การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยรองพื้น โดยใส่ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์ชนิดผง หลังจากปลูกครบ ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดเม็ด
 - การป้องกันกำจัดโรคและแมลง โดยฉีดพ่นเชื้อราไตรโคเดอร์มากำจัดโรคพืช สำหรับแมลงศัตรูพืช ปล่อยให้แมลงศัตรูธรรมชาติกำจัดแมลงศัตรูพืชกันเอง
 - การกำจัดวัชพืชโดยใช้วัว เป็นการลดต้นทุนในการกำจัดวัชพืช
 - การเก็บเกี่ยว จะมีการเก็บเกี่ยวข้าวทุกวันที่ ๑ ธันวาคม ของทุกปี โดยใช้รถเกี่ยวและบรรจุข้าวเปลือกใส่กระสอบของ บริษัท เดอะสุขุขะเฮ้าส์ (ไทยแลนด์) จำกัด
 - การตรวจวิเคราะห์ดิน น้ำ และคุณภาพข้าว โดยนำส่งให้ บริษัท เดอะสุขุขะเฮ้าส์ (ไทยแลนด์) จำกัด เป็นหน่วยงานตรวจวิเคราะห์เองทั้งหมด

๓.๔ หาแหล่งรับซื้อข้าวอินทรีย์ โดยบริษัท เดอะสุขขะเฮ้าส์ (ไทยแลนด์) จำกัด เป็นผู้รับซื้อ

๓.๕ มีการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น ทำกองปุ๋ยหมัก, น้ำหมัก, อาหารสัตว์, เพาะเห็ดฟาง เป็นต้น ซึ่งไม่ทำการเผาในที่การเกษตร

๔. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จนั้นย่อมประกอบไปด้วยการจัดการที่หลากหลาย และกิจกรรมทางด้านการเกษตรที่ทำนั้นย่อมต้องมีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อการลดต้นทุนและใช้ประโยชน์จากปัจจัยภายในชุมชนให้มากที่สุด นำแนวความคิดความสำเร็จจากของจริงนั้นก็คือการศึกษาดูงาน โดยกลุ่มได้มีการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเกษตรในหลายพื้นที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมในการทำการเกษตรแบบอินทรีย์จนประสบความสำเร็จ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเองไปพร้อมๆ กับกลุ่มเกษตรกร การศึกษาดูงานนั้นได้รับความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ที่ให้การสนับสนุนในทุกด้าน เมื่อปรับทัศนคติตนเองและสร้างแรงจูงใจในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรแล้ว ก็เริ่มเลยครับ...ปรับเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรโดยมีการดำเนินการ คือ การปรับเปลี่ยนจากแปลงย่อยของสมาชิกกลุ่มแต่ละรายให้มีการรวมกันเป็นแปลงใหญ่ เพื่อง่ายและสะดวกในการจัดการและการลดต้นทุนในการรวมกันซื้อปัจจัยการผลิตข้าว นอกจากนั้นยังมีการเน้นการผลิตข้าวอินทรีย์ที่มีคุณภาพด้วย คิดต่อ...คิดต่อ... การลดต้นทุนการผลิตโดยการเลี้ยงวัว ทำไถ...ให้วัวกินหญ้าตามคันนาและพื้นที่ทางการเกษตรก่อนที่จะมีการทำนา เพื่อลดปริมาณหญ้าในพื้นที่และวัวยังมีแหล่งอาหารอีกด้วย ینگอาศัยใช้มูลวัวเพื่อการผลิตปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์ และเป็นการบำรุงดินในกิจกรรมการปลูกข้าวอินทรีย์คุณภาพ มุ่งบูรณาการความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาต่างๆ สร้างกลไกให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกรรวมทั้งผู้ที่สนใจ

๕. ปัญหา อุปสรรค และวิธีการแก้ไข

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพค.หลัก) นายอ๊อด แสงแก้ว มองอุปสรรคในภาพรวมด้านความรู้และความพร้อมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร โดยเกษตรกรบางรายยังขาดความรู้ด้านการเกษตรและเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ นอกจากนั้นเกษตรกรส่วนใหญ่ยังอยู่ในวัยผู้สูงอายุ ทำให้ขาดความพร้อมในการรับรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีอีกด้วย และที่เป็นปัญหาที่แก้ไม่ตก คือ ด้านการตลาด ในการผลิตข้าวอินทรีย์นั้นยังมีปัญหาอยู่มากจากการรับซื้อข้าวของโรงสีนั้น ราคาขายผลผลิตส่วนใหญ่ของข้าวอินทรีย์ยังมีราคาเท่ากับข้าวที่ผลิตโดยใช้สารเคมีอยู่ ส่วนบริษัทที่รับซื้อผลผลิตที่เป็นอินทรีย์ก็มีเพียงไม่กี่บริษัท

ทำให้เกษตรกรไม่มีทางเลือกในการขายผลผลิตและสภาพภูมิอากาศในปัจจุบันประสบปัญหาภัยแล้ง ขาดแหล่งน้ำ ส่วนใหญ่ต้องอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก **อยากให้มีส่วนเก็บน้ำในพื้นที่เพื่อใช้เป็นต้นทุนน้ำใช้ในการเกษตรของชุมชน**

๖. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรม

การเป็นเกษตรกรต้นแบบและการทำเกษตรในระบบอินทรีย์มีประโยชน์มากมายทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

- ๖.๑ การเป็นต้นแบบการเกษตร โดยตัวเกษตรกรสามารถเป็นวิทยากรและเกษตรกรต้นแบบแก่ผู้ที่สนใจ ที่ต้องการเรียนรู้ในระบบเกษตรอินทรีย์ได้
- ๖.๒ ด้านต้นทุนการผลิต โดยรายจ่ายทางด้านต้นทุนการผลิตลดลง เช่น ปุ๋ยเคมี และสารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัด ศัตรูพืช เนื่องจากมีการใช้ชีววิธีและเกษตรอินทรีย์ทดแทน เช่นการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาป้องกันกำจัด เชื้อราสาเหตุโรคพืช การใช้แมลงตัวห้ำกำจัดแมลงศัตรูพืชในพื้นที่ การใช้ปุ๋ยคอกแทนการใช้ปุ๋ยเคมี
- ๖.๓ ด้านการตลาด โดยบริษัทที่รับซื้อข้าวอินทรีย์ถึงแม้จะมีน้อยแต่มีการรับซื้อข้าวในราคาที่ยุติธรรม แน่แน่นอน และข้าวอินทรีย์ยังสามารถแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าได้อีกด้วย
- ๖.๔ ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เมื่อมีการใช้วิธีการทางระบบการเกษตรอินทรีย์แล้ว ระบบนิเวศในไร่นา จะดีขึ้น เป็นการเพิ่มความหลากหลายให้กับสิ่งมีชีวิตทำให้เกิด **ความสมดุลและปลอดภัย ต่อการดำรงชีวิตของทุกชีวิต** ดังนั้นอาจพูดได้ว่าผลผลิตจากการเกษตรแบบอินทรีย์นั้นทำให้ผู้บริโภค ที่ต้องการความปลอดภัยหันมาสนใจกันมากขึ้น

๗. การขยายผลสู่เกษตรกร

การขยายผลสู่เกษตรกรมีวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้การขยายผลสู่เกษตรกรที่สนใจเกิดประโยชน์สูงสุดนั้น **ศพก.หลัก อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดชัยภูมิ (เกษตรกรต้นแบบ “แบบฉบับ อี๊ด...อี๊ด”)** มีวิธีการเด่น ดังนี้

- ๗.๑ **ตนเองต้องเป็นเกษตรกรต้นแบบทำการเกษตรอินทรีย์**
- ๗.๒ การเป็นวิทยากรให้ความรู้/ต้นแบบเกษตรอินทรีย์ ให้แก่หน่วยงานต่างๆ ที่สนใจในระบบเกษตรอินทรีย์ เข้ามาศึกษาดูงาน ให้ความรู้เรื่องเกษตรกรรมแบบผสมผสาน การทำปุ๋ยหมักน้ำหมักชีวภาพใช้ในไร่นา
- ๗.๓ การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์โดยการรวมกลุ่มกับเกษตรกรที่สนใจ และมีความต้องการ **แนวคิดที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน** เพื่อช่วยส่งเสริมระบบเกษตรอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด
- ๗.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรให้แก่สมาชิกรายอื่นๆ เช่น น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสด เพื่อเป็นการร่วมกันทำกิจกรรมและแบ่งปันสิ่งที่ทำให้กันและกัน

จากรายละเอียดทั้งหมดที่ได้เรียบเรียงถอดบทเรียนมานั้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ทำให้การทำเกษตรแบบอินทรีย์ ประสบกับความล้มเหลวจนนำไปสู่ความสำเร็จของ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก) อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดชัยภูมิ

นายอี๊ด แสงแก้ว

เกษตรกรต้นแบบ “แบบฉบับ อี๊ด...อี๊ด”

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมเกษตรกรต้นแบบ “แบบฉบับ อี๊ด...อี๊ด”

ภาพกิจกรรมถอดบทเรียน ศพก.

รายชื่อคณะผู้จัดทำ การถอดบทเรียน “เกษตรปลอดภัย”

ผู้จัดทำ

๑. นายนาวิน อินทจักร เกษตรจังหวัดเชียงราย	ที่ปรึกษา
๒. นายรณชัย ไชยยะ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	ที่ปรึกษา
๓. นายสงกรานต์ ปินตาเหมืองหม้อ เกษตรอำเภอเทิง	ที่ปรึกษา
๔. นายวันชัย พรินทรากุล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
(ผู้จัดงาน/ผู้ประสาน หรือเรียกว่า “คุณเอื้อ”)	ประธาน
๕. นางสาวอุบลทิพย์ วุฒิชมพู นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
(ผู้ร่วมถอดบทเรียน หรือเรียกว่า “คุณกิจ”)	รองประธาน
๖. นายเขลาพงศ์ วงศ์โสภานักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
(ผู้ร่วมถอดบทเรียน หรือเรียกว่า “คุณกิจ”)	กรรมการ
๗. นางสาวสิริลักษณ์ มุนิจารวัฒน์กุล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร (รับผิดชอบงาน ศพก.)
(ผู้ร่วมถอดบทเรียน หรือเรียกว่า “คุณกิจ”)	กรรมการ
๘. นายจิราวัฒน์ ชติรัตน์ศุภสิน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
(ผู้อำนวยการความสะอาด หรือเรียกว่า “คุณอำนวย” “คุณ Fa (Facilitator)”)	กรรมการ
๙. นายธนญชัย สมจิตต์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
(ผู้บันทึกบทเรียน หรือเรียกว่า “คุณลิขิต”)	เลขานุการ

ผู้ให้ข้อมูล

๑. นายอ๊อด แสงแก้ว	ประธาน ศพก.
๒. นายวิโรจน์ ไชยชนะ	กรรมการกลุ่ม
๓. นายแสงจันทร์ โปธา	กรรมการกลุ่ม
๔. นายเกียรติ ยั่ววรรณ	กรรมการกลุ่ม
๕. นายมานิตย์ ตะถา	กรรมการกลุ่ม

